

САМОВЛАШЋЕ
(члан 330. став 1. КЗ)

Чињеница самовласног прибављања неког свог права или права за које извршилац сматра да му припада, представља одлучну чињеницу која сама за себе јасно опредељује постојање предметног кривичног дела. Стога када окривљени зна да му не припада право да се илегално прикључи на дистрибутивну мрежу оштећеног предузећа, у његовим радња нема кривичног дела самовлашћа из члана 330. став 1. Кривичног законика.

Из образложења

Пресудом првостепеног суда окривљени ФЈ ослобођен је од оптужбе да је извршио продужено кривично дело самовлашће из члана 330. став 1. у вези члана 61 КЗ, на основу члана 355. став 1. тачка 1. ЗКП-а. Против ове пресуде жалбу је изјавило ОЈТ Сомбор због повреде одредаба кривичног поступка и повреде кривичног законика, са предлогом да се пресуда укине и предмет врати на поновно одлучивање, или да се иста преиначи и окривљени огласи кривим за наведено кривично дело, док је АЈТ Нови Сад предложило да се жалба уважи, пресуда укине по службеној дужности и предмет врати на поновно суђење.

Апелациони суд у Новом Саду поводом изјављене жалбе, по службеној дужности, налази да првостепени суд није начинио битне повреде одредаба кривичног поступка и повреде закона на које суд пази по службеној дужности, па самим тим ни повреда на које указује јавно тужилаштво, док са друге стране, поводом жалбе ОЈТ Сомбор, налази да је првостепени суд правилно оценио све изведене доказе и одбрану окривљеног, па је своју одлуку засновао на изведеним доказима, оценивши их појединачно и у међусобном контексту, па налази да је чињенично стање правилно и потпуно утврђено.

Наиме, оно што се окривљеном ставља на терет је чињеница да је без измирења дуга и без одобрења оштећеног предузећа самовласно прибавио право за које зна да му припада, када је неовлашћено спојио одвојени главни проводник кућног прикључка са проводником на стубу дистрибутивне мреже.

Првостепени суд је правилно нашао да је окривљен знао да му не припада право да се илегално прикључи на дистрибутивну мрежу оштећеног предузећа, тим пре што је и у својој одбрани јасно навео да зна да му не припада право да се мимо одобрења Електродистрибуције прикључи на нисконапонску мрежу, објашњавајући то и чињеницом да и раније није измиривао дуг, да је хтео да сачини споразум али да није могао да плати половину утврђеног износа, па се поново илегално прикључио. Чињеница самовласног прибављања неког свог права или права за које извршилац сматра да му припада, представља одлучну чињеницу која сама за себе јасно опредељује постојање предметног кривичног дела, па је стога првостепени суд правилно нашао да радње окривљеног не представљају кривично дело, сходно члану 355. став 1. тачка 1. ЗКП-а, те овакво становиште детаљније образложио правном ситуацијом која је настала престанком важења члана 159. Закона о енергетици и настојањем јавног тужиоца да декриминализовану радњу подведе под биће неког другог кривичног дела, у конкретном случају самовлашћа из члана 330. став 1. КЗ, што је према мишљењу Апелационог суда правно неутемељена конструкција управо из разлога што је илегално прикључење потрошача на дистрибутивну мрежу електродистрибуције опште позната, и на овим просторима проширена појава, па је тешко замисливо да би било које лице, па и окривљени, сматрао да на тај начин самовласно прибавља право које му припада, те стога наводи жалбе јавног тужиоца нису основани.

Правно су потпуно ирелевантни наводи жалбе јавног тужиоца који упућују на наводно постојање првобитног права окривљеног на прикључење на дистрибутивну мрежу по систему уговорног односа са дистрибутером, те да чињеница да је иста окривљеном искључена представља фактички само обуставу права, али да његово право да користи електричну енергију није укинута, већ је управо условљено његовим даљим понашањем, тј. измирењем дуга и корићењем електричне енергије сходно уговору, након што од стране дистрибутера буде прикључен, дакле он измирењем свога дуга отклања препреку за даљу испоруку електричне енергије, те да у том систему уговорног односа није битно шта купац-окривљени сматра. При том тумачењу и настојању да оправда овакво своје становиште јавни тужилац улази у низ нелогичности и противречности, налазећи да да је у случају искључења електричне енергије окривљени требао да измири свој дуг и тражи од дистрибуције да га поново прикључи на дистрибутивни систем или да, ако нађе да му је струја незаконито искључена, подношењем тужбе суду тражи судску заштиту са предлогом за доношење привремене мере ради наставка испоруке електричне енергије, а што није учинио, већ се, наводно, самовласно прикључио. На овај начин врло екстезивним тумачењем прописа, јавни тужилац је без правног утемељења покушао да подведе радње окривљеног под битна бележја наведеног кривичног дела, без утврђивања постојања одлучне чињенице и битних обележја кривичног дела, што је првостепени суд оспорио детаљном, једносоставном и пре свега животно-логичном аргументацијом, коју прихвата и другостепени суд.

(Пресуда Основног суда у Сомбору бр. К.145/12 од 05.04.2012. године и пресуда Апелационог суда у Новом Саду бр. Кж.1-3222/12 од 27.09.2012. године)